

P o s u d e k

diplomové práce Denisy S u d o l s k é napsané na téma „Právní následky porušení smlouvy v občanském právu“ (stran 65; rozsáhlý poznámkový aparát je součástí vlastního textu; přiložen přehled použité judikatury a literatury).

Diplomová práce je rozdělena do dvou kapitol. První z nich tvoří stručný úvod, zatímco druhá kapitola pojednává o konkrétních právních následcích porušení smlouvy. V této druhé kapitole diplomové práce také spočívá její těžiště.

V první kapitole nazvané „Úvod“, činí diplomantka východiskem celé své práce správně zásadu smluvní svobody a s ní úzce spjatou zásadou „pacta sunt servanda.“ To diplomantce umožňuje, aby z tohoto hlediska podrobila ve druhé kapitole důkladnému rozboru jednotlivé právní následky porušení smlouvy, tj. konkrétně smluvní pokutu, prodlení dlužníka a věřitele, odstoupení od smlouvy, odpovědnost za vady a náhradu škody. Obecně lze celou práci charakterizovat jako práci, v níž diplomantka osvědčuje velmi dobrou znalost pozitivněprávní úpravy, solidní přehled po příslušné literatuře, jakož i po příslušné judikatuře obecných soudů. V této souvislosti zvláště oceňuji, že diplomantka přistupuje jak k používané literatuře, tak k používané judikatuře kriticky. I když v těchto směrech nepřináší nějaké své vlastní názory, je nesporným kladem práce solidní rozbor problematiky se znalostí věci, uměřený přístup ke zvažování jednotlivých argumentů a v neposlední řadě i určitý smysl pro intuici.

Ve druhé kapitole, pojednávající nejprve důkladně o smluvní pokutě, si zejména cením diplomantčino srovnání úpravy smluvní pokuty podle občanského zákoníku a obchodního zákoníku s upozorněním na existující rozdíly (je jen škoda, že se diplomantka nezabývala blíže i v praxi velmi důležitým oprávněním soudu snížit smluvní pokutu). Kladně hodnotím (str. 11), i když jen stručné, leč přesné

vymezení vztahu smluvní pokuty a nároku na náhradu škody.

Se znalostí věci, jdoucí však někde až do přílišných podrobností, provádí diplomantka i rozbor jednotlivých otázek prodlení, a to jak dlužníka, tak věřitele. V této souvislosti diplomantka klade důraz - z praktických důvodů správně - zejména na význam prodlení dlužníka a jeho právních následků. Za zvlášť zdařilou část této partie o prodlení dlužníka považují zejména vývody diplomantky o úrocích z prodlení. I když je právě zde patrný určitý vliv příslušné literatury, diplomantka provádí aktuální rozbor zkoumané problematiky (právě zde jdoucí až do značných detailů, jako je např. formulace žalobního návrhu u úroků z prodlení atd.). Ocenění patří i o diplomantčiných výkladech o úrocích z prodlení jako o příslušenství pohledávky (včetně placení soudního poplatku). Snad až do přílišných podrobností u diplomové práce zachází výklad při řešení vzájemného vztahu úroků z prodlení a poplatků z prodlení. Nelze však neuznat diplomantčinu schopnost nejrůznějších výkladových kombinací.

Za zvláštní zmínku stojí úvaha diplomantky týkající se odstoupení od smlouvy, a to jmenovitě tam, kde předmětem této smlouvy je nemovitost. V tomto směru diplomantka osvědčuje nejen výbornou znalost jednotlivých praktických otázek odstoupení od smlouvy, nýbrž zároveň přehled po bohaté judikatuře i literatuře. Ocenění si zasluhuje kritický přístup diplomantky k převažujícímu mínění soudní judikatury při odstoupení od smlouvy tam, kde je předmětem smlouvy nemovitost, jakož i její přesnou argumentaci při odhalování slabého místa judikatury. Zbývá pouze dodat, že začátek kritiky soudní praxe musí být umístěn do 1. 1. 1993, kdy byl u nás do té doby platný konsensuální přístup nahrazen doktrinou o dvou fázích nabývání vlastnictví. V současné době se v soudní praxi stala v souvislosti s odstoupením od smlouvy navýsost aktuální otázka, jaké právní důsledky má

odstoupení od smlouvy týkající se převodu nemovitosti tam, kde tato nemovitost byla ještě před odstoupením od smlouvy převedena na třetí osobu. Byl bych proto velmi rád, kdyby tuto problematiku diplomantka blíže osvětlila při ústní obhajobě své práce.

Standardní úroveň – rovněž s velmi uspokojivou znalostí judikatury i literatury – mají i dvě zbývající partie druhé kapitoly, které se zabývají jednak odpovědností za vady, jednak náhradou škody. Při výkladu odpovědnosti za vady však v práci postrádám ze systematického hlediska zmínku i o zvláštní úpravě (zákon č. 59/98 Sb. ve znění zákona č. 209/2000 Sb.) odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku (diplomantka tak činí až v partii o náhradě škody - str. 53/54).

V partii o náhradě škody se diplomantka aktuálně zabývá i právním názorem Nejvyššího soudu České republiky, podle kterého odpovědnost za škodu může vzniknout rovněž v důsledku porušení smluvní povinnosti, jejíž stranou však poškozený vůbec nebyl. Dosavadní chápání smluvní a deliktní odpovědnosti považuje Nejvyšší soud ČR za „zjednodušené“. Tento názor Nejvyššího soudu ČR označila diplomantka za „přelomový“. Správně však v následujícím textu (str. 57 a násl.) přistupuje diplomantka k tomuto názoru Nejvyššího soudu ČR kriticky a uvádí argumenty proti. Pod zřetelným vlivem literatury dochází diplomantka k závěru, že v budoucnu bude muset Nejvyšší soud ČR tuto otázku blíže rozvést a zdůvodnit, anebo od tohoto právního názoru s dalekosáhlými důsledky ustoupit. Jsem přesvědčen o tom, že namíste by bylo druhé řešení.

Protože posuzovaná diplomová práce se zabývá odvážně složitými problémy určitého významného majetkoprávního výseku občanského práva, u kterých diplomantka osvědčuje vedle pozitivní právní znalosti, přehledu po literatuře a judikatuře i svůj určitý samostatný argumentační přístup, dospívám k závěru, že jde o práci, kterou je namíste hodnotit jako výbornou.

K tomu kladně připočítávám i velmi přehlednou systematiku diplomové práce, jakož i zejména věcný a jasný způsob diplomantčina vyjadřování.

V Praze dne

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.